

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens ordförande: Jörgen Ekman

Barn- och utbildningschef: Lisbeth Bonthron

Driftsredovisning (Tkr)	Utfall ack aug	Period-avvikelse	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse
Intäkter	147 947	10 346	204 481	211 981	7 500
Kostnader	-384 338	-8 495	-562 368	-571 968	-9 600
Driftsnetto	-236 391	1 851	-357 887	-359 987	-2 100
Budgetavvikelse		1 851			-2 100

Periodens händelser

Förutsättningar för året 2021

Inom elevmedicinska insatser har uppdrag tillkommit för HPV-vaccination av pojkar.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade under 2020 införa skolplaceringsprinciper, grundade på lagstiftningens så kallade relativa närhetsprincip från läsåret 2021/22. Beslut togs även kring justerade upptagningsområden för skolskjuts. Syftet är att långsiktigt skapa hållbara skolenheter med optimal resursanvändning gällande lokaler och personal.

Sammantaget påverkar förändrade lokalkostnader den interna fördelningen av resurserna i form av grundbelopp, både mellan verksamhetsformerna och kostnadsområdena inom barn- och utbildningsnämndens ramar. Lokalförändringar med budgetpåverkan 2021:

Nybyggnationen av förskolan med tillagningskök i Norra Rörum blev klar i augusti 2020 och ger helårseffekt under 2021. Verksamheten inkluderar även pedagogisk omsorg för skolbarn 6 - 12 år.

Elevökningen i årskurserna F-9 som skett i centrala delarna av Höör sedan 2015 motsvarar på fem år 176 elever och har lett till att befintliga skollokaler behövt utökas successivt i anslutning till Ringsjöskolan och Enebackeskolan. Inför höstterminen 2020 tillkom ytterligare fler tillfälliga moduler på skolidrottsplatsen vid Enebackeskolan vilka ger helårseffekt under 2021.

Den sammanlagda ytan moduler för Enebackeskolan är fördelad på tre olika etableringar för både skola och fritidshem. Från höstterminen 2020 motsvarar ytan 18 klassrum (6 i modul mellan Biblioteket och Ringsjöskolan, 2 mellan Linden och Ringsjöskolan och 10

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND

intill skejtbanan), inklusive ytor för praktiskt-estetiska ämnen, skolsköterskemottagning samt personalutrymmen. Utöver detta används även såväl specialsalar och klassrum i Ringsjöskolans lokaler för Enebackeskolans elever.

I samband med start av ny- och ombyggnation av förskola, kök, matsal, skola och idrottshall i Sätöftaområdet har en modul för musikundervisning tagits bort då den var placerad på platsen för nybyggnationen. Det leder till minskad modulhyra 2021. Temporär lokallösning under byggtiden för musikundervisningen har arrangerats inom skolans övriga lokaler.

Erfarenheter till följd av pandemin

Barn- och utbildningsnämndens alla verksamheter har påverkats av Corona-pandemin. Sårbarheten för verksamhetens resultat är starkt knuten till elevers möjlighet till närvaro i skolan liksom att personalen är frisk. Pandemin har synliggjort de möjligheter som finns att delta i undervisning tack vare kommunikation mellan elev och pedagog via digitala verktyg och system tillsammans med tillgången till digitaliserade undervisningsmaterial. Här finns behov av att göra en resursförstärkning i kommande budgetar i syfte att ta ytterligare steg i digitalisering gällande undervisningens genomförande liksom fortlöpande kompetensutveckling inom digitaliserad undervisning, för pedagogerna.

Kommunens del av statsbidraget "Skolmiljarden" för merkostnader under 2021 till följd av pandemin omfattar 1,74 miljoner. Generell tillämpning av distansarbete är inte möjlig inom våra verksamheter. Förskolans, fritidshemmens och grundskolans uppdrag samt lokalerna innebär stora svårigheter att balansera kraven på utglesning och att hålla avstånd. Mer personal har behövts i samband med lämning och hämtning, vid raster, förflyttningar och måltidssituationer. Vikarier och alturnerande personal, som i normalfall tjänstgör i olika grupper och enheter, har måst knytas till specifika arbetsplatser. Detta har lett till generell vikariebrist i alla våra verksamheter. Schemaförändringar för såväl personal som elever har krävts kontinuerligt utifrån ständigt nya rekommendationer från andra myndigheter och aktuellt pandemiläge. Måltidsverksamheten har gjort flera temporära förändringar med anpassade menyer kösystem, bordsplacering, alternativa lokaler för servering (exempelvis Älvkullen), matlådor för avhämtning till fjärr- och distansstuderande elever. Samtliga verksamheter har hittills kunnat hållas öppna och enbart i enstaka fall drabbats av partiell neddragning till följd av sjukdom bland personal som inte kunnat ersättas. Innehållet och strukturen gällande undervisning har delvis förändrats under pandemin. I praktiskt-estetiska ämnen har undervisningsmoment fått anpassas utifrån rekommendationer från olika myndigheter. Studiebesök och besök i skolan från t ex arbetsliv och kulturutövare har utgått eller genomförts i alternativa former. PRAOn i högstadiet har ställts in och ersatts av alternativa inslag samt digitala forum. Elever har inte heller kunnat besöka gymnasieskolor eller mässor inför valet av gymnasieutbildning. Även här har digitala forum ersatt de gängse formerna. Föräldramöten och skolrådsmöten har i flertalet fall ställts in. I något fall har digitalt möte prövats som alternativ till skolråd, vilket kan fungera med ett mindre antal deltagare. Utvecklingssamtal med elever, vårdnadshavare och lärare har även erbjudits digitalt vilket gett högre grad av flexibilitet jämfört med möten på skolan.

Prioriterade områden

Nämndens prioriterade områden för mandatperioden

Kommunfullmäktiges mål fastställdes 2019-06-19 §65. Ett av målen berör specifikt Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde och lyder: "Förskole- och skolverksamhet med hög kvalitet och god lärmiljö." Indikatorn för målet är att andelen behöriga i kommunala skolor till gymnasieskolans yrkesprogram ska öka jämfört med 2018.

Barn- och utbildningsnämnden fastställde 2019-10-21 BUN §61 följande prioriterade områden:

- Tillgängliga lärmiljöer
- Trygg miljö för lärande
- Ökad närvaro

Områdena utgör sådana insatser som ska öka måluppfyllelsen i skola, förskola och fritidshem.

Resultat och genomförande

- Kunskapsresultaten visar att andelen behöriga elever till gymnasiet från årskurs 9 läsåret 2020/21 enligt preliminär statistik är något lägre jämfört med år 2020 men har ökat jämfört med 2019 och 2018.
- Till följd av pandemin har högstadiets elever periodvis haft fjärr- och distansundervisning i högstadiet. Det har medfört att samtliga lärare och elever i åk 7 - 9, har utvecklat kompetensen kring användning av digitala verktyg i undervisningen. Sektorns digitaliserings- och utvecklingsavdelning har varit ett avgörande stöd för att fjärrundervisningen ha kunnat genomföras. Samtliga moment i ämnena har emellertid inte kunnat genomföras med en sådan kvalitet som undervisning på plats kan erbjuda. Elever med behov av ett aktivt lärarstöd för sin utveckling har haft svårare att hantera fjärrundervisningen och lärarnas möjlighet att följa upp elevernas reella kunskapsinhämtning har påverkats. Betygsresultaten för år 2021 bör ses mot bakgrund av detta. De uteblivna nationella proven har ersatts med andra gemensamma bedömningsstöd och i ämnet matematik är överensstämmelsen mellan de gemensamma bedömningsstöden och slutbetygen god. Elevernas egna upplevelse av fjärrundervisningen visar att en stor grupp elever har upplevt att fjärrundervisning är sämre än undervisning på plats. Men en grupp elever föredrar den lugna hemmiljön och att slippa hantera de sociala kontakter som skolmiljön innebär. För flera elever med omfattande frånvaro från undervisning på plats, har fjärrundervisningen istället möjliggjort ett större deltagande i utbildningen.
- Statistiken över kränkningarna pekar på en ökning som syns framförallt på lågstadiet. Ökningen består av fysiskt våld men också verbala hot och kränkningar. På mellanstadiet och högstadiet är antalet kränkningar och även kränkningarnas art ungefär samma som föregående år.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND

- Samverkan med social sektor kring elever med problematisk frånvaro har utvecklats under året. Kontinuerliga avstämningar har genomförts mellan skolledarna och IFO:s enhetschef, vilket bidragit till att samarbetsformerna mellan sektorerna har utvecklats. Det kvarstår utmaningar att samordna insatser mellan skola och socialtjänst för att insatserna för ökad skolnärvaron ska ge effekt.
- "Lokalprogram – funktionsplan för grundskolan" har utarbetats utifrån verksamhetsperspektiv i syfte att utgöra underlag vid behov av om- och nybyggnationer. Dokumentet har fastställts av nämnden. En analys genomförs på initiativ av kommunstyrelsen av bland annat skolornas status gällande fastigheterna och ska utmynna i förslag till lämplig framtida skolstruktur.

Ekonomiska prioriteringar

I Barn- och utbildningsnämndens budgetfördelning för 2021 har hänsyn tagits till utvecklingsområden som identifierats i nämndens systematiska kvalitetsarbete liksom att omfördelning av det interna grundbeloppet 2021 ska kvarstå enligt samma principer som för budget 2020 gällande den del av tillskott från Kommunfullmäktige (3,49 mkr för 2020) som tillfaller Höors kommuns kommunala skolor ska fördelas till Tjörnarps och Gudmundtorps skolor och att resursförstärkning görs till högstadiet genom att budgetmedel omfördelas inom Barn- och utbildningsnämndens budgetram. Internt görs därefter en fördelning utifrån fyllnadsgrad i klassorganisationen vid kommunens skolor med åk 7-9 för att skapa likvärdighet och höja studieresultaten.

Utvecklingsinsatser i samband med förändrade kursplaner

Barn- och utbildningsnämnden måste säkerställa att verksamheterna har kapacitet att implementera och genomföra de förändringar som krävs med anledning av att de nationella kursplanerna för grundskolan förändras från och med höstterminen 2021. Förändringar rör innehåll, krav och exempelvis tillgång till digitala verktyg och programvaror i undervisningsmomenten. Här upplever vi svårigheter att genomföra förändringar knutna till ämnet svenska som andraspråk, vilket kräver en riktad budgetsatsning för kommande år.

Kompetensutveckling i samband med Samverkan för bästa skola

Samarbetet mellan Höors kommun och Skolverket, i projektet Samverkan för bästa skola, finansieras i huvudsak av statsbidrag. Barn- och utbildningsnämnden avsätter, utifrån ett likvärdighetsperspektiv, även resurser för utvecklingsinsatser i form av kompetensutveckling för de övriga skolorna som inte är utvalda av Skolverket. Vissa medel har också riktats för att intensifiera insatsen på utvalda skolor.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND*Behov av särskilt stöd för högstadiets elever*

Högstadiets möjligheter att möta elever i behov av särskilt stöd förbättras, en särskild satsning för att fånga upp elever inför gymnasieskolan har bedömts vara avgörande för att fler elever ska nå behörighet till vidare studier.

Utveckling av det pedagogiska ledarskapet i grundskolan

För att genomföra ovanstående utvecklingsinsatser stärks ledningsresurser och kompetens. Med ett välfungerande kvalitetsarbete kan rektor rikta kraften till processer och verksamhetens utformning utifrån elevernas behov. En långsiktig och hållbar planering med elevernas lärande och trygghet i fokus möjliggörs genom att det pedagogiska ledarskapet stärks. Såväl trygghetsfrågor, utveckling av undervisningen och samverkan med andra samhällsaktörer för att främja skolornärvaro kräver trygga och kunniga ledare som har kapacitet att leda, utveckla och följa upp verksamheten. För att främja kunskapsresultaten, inte minst för elever i behov av stöd, har skolledare med särskilt ansvar som Elevhälsochefer utsetts i kommunens tre skolområden. Dessa blir skolans naturliga samverkansparter till bland andra socialtjänsten, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och HVB-hemmen i syfte att stärka samordnade insatser runt barn som behöver extra stöd från samhället.

Stöd för grundsärskolans elever

En strävan är att i ökad utsträckning integrera grundsärskolans elever i grundskolan, baserad på vetenskap kring att organisera skolan för elevers utveckling i en god lärmiljö. Det innebär en högre grad av individuellt stöd och därmed behov av riktade resurser för att ge integrerade elever rätt förutsättningar.

Ekonomisk utvärdering, utfall och helårsprognos

Verksamhet (Tkr)	Utfall ack aug	Period- avvikelse	Budget 2021	Prognos 2021	Avvikelse
Nämnd- och styrelseverksamhet	-233	25	-387	-387	0
Förskola	-64 963	1 143	-97 043	-96 849	194
Pedagogisk omsorg	-775	369	-1 714	-1 414	300
Fritidshem	-19 229	1 230	-31 137	-30 994	143
Förskoleklass	-8 008	261	-12 449	-12 889	-440
Grundskola	-139 164	-1 666	-208 471	-211 283	-2 812
Grundsärskola	-4 019	489	-6 686	-6 172	514
Summa	-236 391	1 851	-357 887	-359 987	-2 100

Barn- och utbildningsnämnden visar för perioden ett överskott på 1,9 mkr men prognostiserar för året ett underskott på 2,1 mkr.

Analys av periodens resultat

För närvarande finns ett överskott i budgeten för särskilt stöd (tilläggsbelopp) på 1,3 mkr. Överskottet beror på att höstterminens ansökningar inte har handlagts färdigt och ersättning har därför inte utgått.

Måltidsenheten utgör en del av varje verksamhetsform och redovisar för perioden ett överskott motsvarande 0,5 mkr. Överskottet beror på lägre livsmedelskostnader till följd av att få elever på högstadiet med distans- och fjärrundervisning har beställt och hämtat ut en matlåda varje dag hittills under året.

På enhetsnivå i både förskola, fritidshem och grundskola finns avvikelser mot budget till följd av Covid-pandemin. Extra insatser har behövts sättas in i form av mer personal i matsalarna, under raster samt vid vissa undervisningstillfällen för att säkerställa att rekommendationer efterföljs. För högstadiet har fjärrundervisningen bidragit till extra kostnader för att koordinera undervisningen på distans och samtidigt genomföra närundervisning i skolans lokaler för elever i behov av särskilt stöd. Under pandemin syns en ökning med 0,8 mkr för sjukfrånvaro- samt vikariekostnader, jämfört med 2019 samma period.

Prognos

Grundskolan prognostiserar ett underskott på 2,8 mkr. Underskottet härleds till fler elever i behov av stöd samt till insatser för att följa myndigheters rekommendationer under Covid-pandemin.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND

Organisationen i skolan för ett läsår fastställs vid halvårsskiftet och får ekonomiska effekter 7,5 månader under påföljande kalenderår, vilket innebär att organisationen som finns för ett läsår har en eftersläpning som påverkar det årliga resultatet. Underskott prognostiseras för undervisning vid Gudmuntorps skola, Sätsoftaskolan samt Ringsjöskolan.

Pandemin antas fortsätta att bidra till ökade kostnader på enhetsnivå även under hösten för både förskola, fritidshem och skola.

Till höstterminen har antalet elever i kommunens grundskola blivit färre än budgeterat vilket lett till lägre fyllnadsgrad än planerat, samtidigt som kostnaderna för personal inte kunnat påverkas. De elever som valt att gå till fristående skolor och andra kommuner bidrar samtidigt till ökade kostnader för externa grundbelopp. Exempelvis konstateras att 12 elever i årskurs 7 som prognostiserades börja sin utbildning i kommunens regi har börjat i fristående skolor och andra kommuner, vilket genererar en kostnadsökning för köpta platser motsvarande 0,3 mkr.

Ökade kostnader med 0,9 mkr har uppkommit för elever med placering vid SiS (Statens institutionsstyrelse med sluten ungdomsvård), HVB-hem (Hem för vård och boende) samt skolor anpassade för elever med funktionsnedsättning.

För grundsärskola prognostiseras ett överskott på 0,5 mkr. Överskottet beror på lägre kostnader för taxiresor samt fler elever än budgeterat i befintliga klasser i egen regi.

Eventuella åtgärder för budget i balans

För att åstadkomma en god ekonomisk hushållning på lång sikt beslöt Barn- och utbildningsnämnden införa den relativa närhetsprincipen från och med höstterminen 2021. Förändringen innebär en resursoptimering som kommunövergripande långsiktigt leder till en minskad klassorganisation och läsårsvisa kostnadsminskningar för personal och lokaler. Kommunen har alltid skyldighet att anvisa skolpliktiga barn skolplats men kan på sikt genom den föreslagna förändringen minimera ett utökat lokalbehov och personalkostnader. Kostnadsminskningen varierar för olika årskurser, utifrån lagstadgad undervisningstid.

Klassrummens ventilationskapacitet varierar i skolbyggnaderna och påverkar de årliga besluten för maximalt tillgängliga platser vid varje skolenhet. Beslut kring ökad kapacitet vid vissa enheter kan över tid resultera i krav på fastighetsförändringar eller utökat lokalbehov som leder till höjda lokalkostnader.

Lisbeth Bonthron
Barn- och utbildningschef